

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U003288

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 05-08-2025

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Щербан Тарас Йосипович

2. Taras Shcherban

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9476-7768

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 032

Назва наукової спеціальності: Історія та археологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 032 Історія та археологія

Дата захисту: 04-08-2025

Спеціальність за освітою: Менеджмент у невиробничій сфері

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 9565

Повне найменування юридичної особи: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125438

Місцезнаходження: вул. Івана Франка, буд. 24, Дрогобич, Дрогобицький р-н., 82100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125438

Місцезнаходження: вул. Івана Франка, буд. 24, Дрогобич, Дрогобицький р-н., 82100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 19.01.09

Тема дисертації:

1. Часопис «Przewodnik Naukowy i Literacki»: персоналії, проблематика, внесок у польську історіографію
2. The journal "Przewodnik Naukowy i Literacki": Personalities, Issues, Contribution to Polish Historiography

Реферат:

1. Щербан Т. Й. «Часопис «Przewodnik Naukowy i Literacki»: персоналії, проблематика, внесок у польську історіографію» – Кваліфікаційна робота на правах рукопису. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 032 – історія та археологія. – Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка. Дрогобич, 2025. Аналіз історіографії багатоаспектної проблеми історії часопису «Przewodnik Naukowy i Literacki» засвідчив фрагментарність її опрацювання. Отримана в процесі пошукової роботи сукупність матеріалів історіографічного характеру дала змогу сформувати інформаційну базу і забезпечити розв'язання поставлених завдань та досягти мети дослідження. Застосований теоретикометодологічний інструментарій уможливив коректну інтерпретацію змістового наповнення видання і наукових опрацювань. Показано, що у другій половині XIX ст. у Галичині наукова періодика стала важливою комунікаційною складовою історіографічного процесу. Одним із ключових видань у Львові був

часопис «Przewodnik Naukowy i Literacki», що у 1873 р. постав з наукових додатків до «Gazety Lwowskiej» – «Dodatku Tygodniowego» та «Dodatku Miesięcznego». Встановлено, що наукові додатки до «Gazety Lwowskiej» були елементом розвитку історичної публіцистики та науки в Галичині, видавничим прототипом науково-літературного часопису «Przewodnik Naukowy i Literacki». З'ясовано, що значну частину історичного змісту «Przewodnika Naukowego i Literackiego» склали науково-популярні історичні нариси, завдяки яким розширювалася читацька аудиторія. Провідниками нарративної історіографії на сторінках видання були Людвік Кубаля, Клеменс Кантецький та Юзеф Аполінарій Ролле, котрі, працюючи на стику науки та мистецтва, наслідували стиль Кароля Шайнохи. Визначено, що історична нарація як жанр слугувала не лише освітньо-науковим, а й національно-виховним цілям. Тематично особлива увага приділялася видатним історичним особистостям і аналізу причин занепаду Речі Посполитої. З'ясовано, що у виданні публікувалися також різного рівня науковості дослідження минулого істориків-аматорів, котрі, попри брак точності чи надмірну фактографічність, нагромаджували значну джерельну інформацію, що ставала підґрунтям для подальших студій. Значна частина історико-літературних нарисів і аматорських студій стосувалася контраверсійних питань спільного польсько-українського минулого, основною інтенцією яких була ідея польської цивілізаційної місії на сході. Досліджено, що з початку ХХ ст. популяризація історії у часописі здійснювалася переважно аматорами. У цей час більш гостро почали звучати питання українського минулого, спровоковані різким зростанням національного напруження між поляками й українцями. Встановлено, що аматорські розвідки були тематично різноманітними і стосувалися минулого польських шляхетських родин, локальної історії та фіксації історичної пам'яті шляхом публікації мемуарної літератури. Доведено, що історична нарація у часописі «Przewodnik Naukowy i Literacki» кінця ХІХ – початку ХХ ст. відіграла важливу роль у формуванні суспільної свідомості, забезпечуючи доступність історії ширшим читацьким колам, популяризуючи національні міфи і подаючи суб'єктивні інтерпретації минулого. Ключові слова: Галичина, Львів, історіографія, краківська історична школа, культура, наукова дискусія, наукова популяризація, наукова преса, позитивізм, полеміка, польська історіографія, редакційна політика, рецепція, цивілізація, часопис.

2. Shcherban T. J. «The journal "Przewodnik Naukowy i Literacki": Personalities, Issues, Contribution to Polish Historiography» - Qualification Work in the Manuscript Format. Dissertation for the Degree of Doctor of Philosophy in the Specialty 032 – History and Archaeology. – Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University. Drohobych, 2025. The historiographic analysis of the multifaceted problem of the history of the journal "Przewodnik Naukowy i Literacki" has shown the fragmentary nature of its elaboration. The set of historiographic materials obtained in the process of search work made it possible to form an information base and ensure the solution of the tasks set and achieve the goal of the research. The applied theoretical and methodological tools made it possible to correctly interpret the content of the publication and scientific studies. It is shown that in the second half of the 19th century in Galicia, scientific periodicals became an important communication component of the historiographical process. One of the key publications in Lviv was the journal "Przewodnik Naukowy i Literacki", which in 1873 appeared from the scientific supplements to "Gazeta Lwowskiej" – "Dodatku Tygodniowego" and "Dodatku Miesięcznego". It is established that the scientific supplements to "Gazeta Lwowskiej" were an element of the development of historical journalism and science in Galicia, a publishing prototype of the scientific and literary journal "Przewodnik Naukowy i Literacki". It was found that a significant part of the historical content of the "Przewodnik Naukowego i Literackiego" was made up of popular scientific historical essays, thanks to which the readership expanded. The leaders of narrative historiography on the pages of the publication were Ludwik Kubalya, Clemens Kantecki and Józef Apolinary Rolle, who, working at the junction of science and art, imitated the style of Karol Szajnokha. It was determined that historical narrative as a genre served not only educational and scientific, but also national and educational purposes. Thematically, special attention was paid to outstanding historical figures and the analysis of the causes of the decline of the Polish-Lithuanian Commonwealth. It was found that the publication also published studies of the past by amateur historians of varying levels of scientificity, who, despite the lack of accuracy or excessive factuality, accumulated significant source information, which became the basis for further studies. A significant part of historical and literary essays

and amateur studies concerned controversial issues of the common Polish-Ukrainian past, the main intention of which was the idea of a Polish civilizational mission in the East. It has been studied that since the beginning of the 20th century, popularization of history in the journal was carried out mainly by amateurs. At this time, issues of the Ukrainian past began to sound more acute, provoked by a sharp increase in national tension between Poles and Ukrainians. It has been established that amateur investigations were thematically diverse and concerned the past of Polish noble families, local history and the fixation of historical memory through the publication of memoir literature. It has been proven that historical narration in the journal "Przewodnik Naukowy i Literacki" of the late 19th – early 20th centuries played an important role in the formation of public consciousness, ensuring the accessibility of history to wider readership, popularizing national myths and presenting subjective interpretations of the past. Keywords: Galicia, Lviv, historiography, Krakow historical school, culture, scientific discussion, scientific popularization, scientific press, positivism, polemics, Polish historiography, editorial policy, reception, civilization, journal.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

1. Щербан Т., Лазурко Л.. Українське гроно авторів часопису «Kwartalnik Historyczny» (1887–1914). Проблеми гуманітарних наук: збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія Історія, 2022, 11/53. С. 73–89. DOI: <https://doi.org/10.24919/2312-2595.11/53.268538>
2. Щербан Т. Рецепція публіцистичної творчості та громадської діяльності Адама Креховецького (кінець XIX – початок XXI ст.) Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка / [редактори-упорядники М. Пантюк, А. Душний, В. Ільницький, І. Зимомря]. – Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2022. Вип. 57. Том 3. С. 45–50. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/57-3-7>
3. Щербан Т. «Dodatek Tygodniowy» – перший науковий додаток до «Gazety Lwowskiej» (1850–1869). Проблеми гуманітарних наук: збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія Історія, (2023) 12/54, 28–44. DOI: <https://doi.org/10.24919/2312-2595.12/54.283658>
4. Щербан Т. Часопис «Dodatek Tygodniowy do Gazety Lwowskiej» (1850–1869) як джерело для вивчення економічного життя Галичини. Український селянин. 2023. Вип. 29. С. 116–122. DOI: <https://doi.org/10.31651/2413-8142-2023-29-Shcherban>
5. Щербан Т. Співпраця Юзефа Шуйського з львівським часописом "Przewodnik Naukowy i Literacki" (70–80 pp. XIX ст.) Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка / [редактори-упорядники М. Пантюк, А. Душний, В. Ільницький, І. Зимомря]. Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2023. Вип. 67. Том 2. С. 72–78. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/67-2-10>
6. Лазурко, Л., & Щербан, Т. Часопис «Przewodnik naukowy i literacki» (1873–1883): редакційна політика, авторське коло, історична проблематика. Eminak 2024, (2(46), 204–219. DOI: [https://doi.org/10.33782/eminak2024.2\(46\).713](https://doi.org/10.33782/eminak2024.2(46).713)

- 7. Щербан Т.Й. Історико-статистичні додатки як попередники львівського часопису «Przewodnik Naukowy i Literacki» (60-70 pp. xix ст.). Information and innovation technologies in the XXI century. Materiały V International Scientific Conference University of Technology, Katowice, 15-16 September, 2022. S. 45-47.
- 8. Щербан Т. «Przewodnik naukowy i literacki»: передісторія діяльності. Актуальні питання освіти і науки в умовах сучасної російсько-української війни. Том I / [Ред.: В.Льницький, Р.Корсак, Т.Пантюк, О.Петречко, В.Старка]. Дрогобич – Ужгород – Тернопіль: Посвіт, 2024. С.116-117.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: «Суспільнополітичні, економічні, правові, культурно-освітні та релігійні процеси на західних землях України (XVIII – XXI ст.)» (державний реєстраційний номер – 0121U107833).

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лазурко Лідія Миколаївна
2. Lidia M. Lazurko

Кваліфікація: д. і. н., професор, 07.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9748-9249

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125438

Місцезнаходження: вул. Івана Франка, буд. 24, Дрогобич, Дрогобицький р-н., 82100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Голик Роман Йосипович
2. Roman Y. Golyk

Кваліфікація: д. і. н., 07.00.01, 07.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3123-1920

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 03534498

Місцезнаходження: вул. Козельницька, буд. 4, Львів, 79026, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Степанчук Юрій Степанович

2. Yury S. Stepanchuk

Кваліфікація: д.н, професор, 07.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6693-1463

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

Код за ЄДРПОУ: 02125094

Місцезнаходження: вул. Острозького, буд. 32, Вінниця, Вінницький р-н., 21100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Стецик Юрій Орестович

2. Yurii O. Stetsyk

Кваліфікація: д. і. н., професор, 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2853-3872

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125438

Місцезнаходження: вул. Івана Франка, буд. 24, Дрогобич, Дрогобицький р-н., 82100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тельвак Вікторія Петрівна
2. Viktoria P. Telvak

Кваліфікація: к. і. н., доц., 07.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4671-743X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125438

Місцезнаходження: вул. Івана Франка, буд. 24, Дрогобич, Дрогобицький р-н., 82100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Галів Микола Дмитрович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Галів Микола Дмитрович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Івах Світлана

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна